

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłai,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosé da.



Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaiš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P.

• Serbske njeđělske łopjeno. •

Wudawa ƙo łóždu ƙobotu w Smolerjez knihicizšcežerńi a płačzi šchtwórtlětnje 15.— hr.

Čecza njeđzela po tijoč kralach.

Sczenje Swj. Jana 1, 45—51.

W najspodžitnišim ewangeliju, kotryž mamy, w sczenju ƙwj. Jana, namakamy tež wučobnika ƙamo ƙwojeje wošebitošce, Nathanaela. Zadyń druhi ewangelista jeho, kaž ƙo sda, njeznaje. Tež pola ƙwjateho Jana hladamy jenož krótki wołomik do jeho žiwjenja. Ale kaž nam blyst žyłu krajinu w nožy rosjaŕni, tak widžimy w krótkich ƙadach ƙwjateho pišma muža, kotrehož pucž žiwjenja ƙo wobroczi, kotrehož inuškny cžłowjet ƙo pscheměni. Pšchi tym wostanje saklad jeho ƙharaktera kaž je był: sprawny. Ale waschnje myšlicž ƙo pscheměni: je Isra-elita bjes jebanja, bu s wučobnikom Chrystušowym, kiž ƙo s cžištej wutrobu ƙwojemu Anjesej pschihiluje.

Tele wobroczenje s Jesušej ma ƙwoju wošebitošcž, a tola ma nam wschitkim něšto prajicž.

Nathanael ƙlišča s tym cžłowjekam, kiž s wosomom wschitko kritišuja, šchtož widža a ƙlišča. Šchtož druhim wutrobu cžoplu cžini, to šbudži pola njeho praschenja a dwělowanja. „Šchto móže s Nazarethu dobroho pschincž?“ njeje to praschenje storo tajke, kaž my we naschim cžažu ƙlišchimy: Šchto móže Jesuž Nazarenski sa pobožnošcž pomhacž? Šchto wě, hacž je s žyła žiwy był? Ale wuřměwž Nathanael njebě, jeho dwělowanje bě sprawne. Pšchetož wschitke Bože ƙlubjenja, kotrež běchu ƙo ludej dostake, połasachu na Judejsku. A tu pschihilachu jenemu, kotryž bě w Nazarecže horjerostk. To džě njemóže Mešias bycž!

A hdy by wopradowže wjedžecž chžyl, kajke běchu Nathanaelowe wobmyšljenja, pošluchaj na Jesušowe ƙłowa: „Slaj, to je prawy Israelski, w kotrymž žane jebanje njeje“. Kjana ƙhwal-

ba je to sa muža, kiž pschihluschesche ƙwojemu ludej s žylej ƙwojej wutrobu.

Tajkich dwělowarjow je njes nami tež. Wutroba je wěrnosceži pschihilena, ale wosom ma tu a tam ƙwoje wobmyšljenja. Sprawnoscež jim sakaje, ƙo wobdželicž, hdžez ƙłowa a wutroba haj njeprajitej. Esnano njeje tajkich cžłowjekow pschemjele. Čži njejšu na Nathanaela podobni, kiž ƙu ƙwoju dušchu sadužyli a žedzenje po wumóženju šhubili. Ale ƙnano ƙy ty ras cžłowjeka sešnal, kotryž bě sprawny hacž do ƙłubosceže ƙwojeje dušche a dale njepschindže, hacž wuřnacž: wěřjazy ššescežan njejšym. Haj, hdy by šbóžnik w naschim cžažu stanyl, myšle kaž my, cžeže kaž my, — potom drje bychmy wěricž chžyli. Ale Šbóžnik s Nazarethu je džecžo dalokého cžaža a žuseho luda. Jesušowe ƙłowo jich dale prjecž njestoreži, ale Jesušowe mēnjenje sda ƙo bycž: Prawemu da ƙo Bóh radžicž.

Haj, ƙo radžicž. To je ƙłowna wěž w ƙłowje nascheho teksta. Kak bu dwělowat s wučobnikom? To najprejšche je, so ƙo Nathanael džiwacž sapocznje. Pšchicžiny doscež s temu bě. Filippuž je jeho na pucžu trječil a jemu powjedał, so ƙu teho Mešiasa namakali. Jesuška ƙameho njeznaje. Do přědka dwěluje, so je Jesuž tón Mešias. Tuž spóšnaje na dobo, so tón ƙamy Jesuž jemu do wutroby hlada. A hdyž nětko Jesuž hišcže praji, kak je jeho pod figowzom widžal, dya šhubi ƙwoju wěstoscež, s kotrež běšche Jesuška wotpołasal. Wón sapocžinasche žyle hinał myšlicž a — poł njeměšty, poł hižom dobytty — wustoreži to wuřnacže: „Ty ƙy ƙyn Boži, ty ƙy kral israelski“.

To njeje nam spodžitwne, so móžesche Jesuž s prawym ƙłowom žiwjenje tehole cžłowjeka šapschinnycž a pscheměnicž. Ale

druhe paršchenje je, hačž móže tež dženska Jesuškowy duch njes nami tajke skutki czinicz. Gusto dosčž fu so tež zyle měrnje a jasnje myšlaby człowjekojo sbudžili, a fu niz jenož w swojim žiwjenju ale tež w swojim myšljenju nowy pucz schli. Pšchindže tež sa našy lud, sa našy kamny tajke sbudžerška hodžina? Bóh wě, tajke myšle s nami ma a pšes tajke hodžiny a czahy my dyrbinny. —

Najpošlednišche pak njeje, so wón naš sbudži, ale wón sam Nathanaelej praji: „Ty budžesč hiščeje wjetšche wězy widžecž dnyli te. Ty budžesč widžecž njebio wotewrjene a Božich jandželow horje a dele pšhincž na człowškeho fyna“. To tola reka, so Bóh człowjeka niz jeno šatorhne, ale so my našeho Šbóžnika sa pšchinnjemy w jeho zylej krašnosčzi a majestosčzi. Wostanje my kóždy džej s człowškim fynom hromadže, štychimy jeho mózne, žiwe šłowa, hladamy na jeho pobožne šhodjenje, potom je nam, kaž bychy Boži jandželjo jeho pšchewodželi. Šdyž widžimy jeho czerpicz bjes štorženja, potom so šda, kaž bychy jandželjo dele pšchischli jeho pokynicz. A hdyž Jesuž so modlešche, běšche, kaž bychy horje lečžake šdychowancžka wot jeho rta k wuchomaj Wótza we wěcznosčzi. Potom šmy šobu štorhneni do žiwjenja teho, kotryž bě šbóžny w pšcheshenosčzi s Wótzom, kaž žadyn człowjek tu prjedy njeho tu byl njeje.

Šswoju zylu móž budžemy na to škožicž, so bychmy šami s Wótzom pšcheshenosčž dostali. Tak bychmy prawi wučžobnizy Šbóžnika byli.

Šdyž tebje šnauo Bóh šon šnjes drugi pucz pšchi šapoczajku wjedže, tole pošlednje je ša naš wšchitlich. Šohko móžno, so šy na zyle cziche wašchne pšchesh štaršchiski dom Jesuška šejnaš. To je cziche mišionštwow pšcheshčanškeje wěry, kotrež škutkuje wot człowjeka k druhemu. Šłowna wěž wšchudžom je, so widžišch pobožnosčž a šprawnosčž.

Najkrašnišchi wostanje tež tu šnjes kóždeho mišionštwow, kiž tež nam w našch kraju a ludu pucz pokafuje, šak móžemy my šwoje šbože namafacz. Njeh džej našeho luda hiščeje na šwoje wašchne wumóženje pyta, ras pšchindže ša šprawnych njes nimi ta wulka hodžina, hdyž budža so džiwacz sbudženi še šhwalbje Božej.

My chžemy do šwjatnizy pobožnych a kóždy džej, kotryž nam Bóh šon šnjes šwoje šwětio widžecž da, wot njeho wšacz móž k žiwjenju a jemu dacž czješčž do wěcznosčže. Šamješt.

Wotrocžk.

Špišala w šłowakškej řeči Aristina Rohowa.

Wobrašy pšchida J. Warns.

(Wotracžowanje.)

„Šsy jeho widžat?“ šawola Šsamko šo wrocžazemu Dndrejej napšchecžiwow.

„Šaj! Žid leži we ložu. Najprjedy warješche jemu nekajki czaj, nětk jemu s nekajlich knihow czita“.

„Šchto czita to jemu? Dawit móže jeno němšy a hebrejšy czitacz; to prajesche mi ras, hdyž šo jeho woprašchach.“

„Šchto, to njeměm; šłowakške njebě! Tola štarž tak šedžbliwje na njeho pošluchasche, so ani wócžko wot njeho njewotwobrocžki.“

„Še to džiwny człowjek! Nikoho a nicžeho šo njeboji!“ šdychny pšchitomny Šodhajšky.

„Šaj, šawěšče džiwny, tola pak derje, so je pšchischol!“ pšchihšowasche burowka. „Dolhož jeho mamy, wěmy pšchezo, šak šo džecžom w Amerizy wjedže. Prjedy měžazy dolho nicžo wot nich njekšychachmy. Žadyn wot naš njemóže tak prawje pišacz,

wón pak wšaho pišche tak, šak jemu praju. Našche džecžki šu šbowne, so telko wo nami šhonja, a pišaja potom tež! Šenož, šako jemu prajach, so dyrbi tež něšchto wo šebi pišacz, to njechasche! — Wo mni nochžu nicžo powjedacz! — tak mi rjekny“.

Šyma šaidže a nalěčžo pšchindže, tola ludžo hiščeje pšchezo wjazy njewjedžachu.



Ras njedželu šteješche Dndražik še šwojim wotrocžkom w šadowej šahrodže; pšched nimaj wupšchěštrěwasche šo tu žumpawa a tam niz wulka hórka, s ředkej tramu a s šerčžinu wobwošžena. —

„Šstyschče, knježe!“ rjekny Method, „tole jowle wam zyle wašche šublo wohidži! To mohł wot gmejny kupicz!“

„Ša? Čžehodla? Šchto dyrbjat to s tym?“ Šur šo džiwasche, so móžesche jeho mudry wotrocžk tajke něšchto prajicz.

„Ró, hórku móhli wotnošžycz; s liny bychmy dobre zyhle něli a s tym šbytkom móhli žumpawu šakšpacž!“

„Zyhelow njetrjebani, polow mam dosčž, šchto chze mi to tuta tatra?“ (šak mjenowasche Ššlowak njepšchihódne hona).

„Wěšče šchto? Škupče mi to na wašche nijeno; ja wam to potom wotkupju. Mi šo tu pola waš lubi, mam něšchto šchěšnafow, w běhu šetow natwarju šebi po něčim budfu a budu potom tak wašch šušod.“

Šur šo šměješche, nějo to ša žort. Tola to njebě žort. Method njewostaji pokoja, doniž šura tak daloko njeměješche. Dndražik kupi a pšcheda jemu hórku a žumpawu.

Wučžinišchtaj, so šmě, prjedy hačž šo nušne džěto šapoczaj, wšchědnje šti hodžiny, pošdžičho dvě hodžiny na šwojim wobšedženštwow dželacz.

Šako bě wušyw hotowy, rjekny Method: „Wěšče, knježe! dvě abo šti njedžele nimamy nětkle wjele nušneho džěta; chžu wam břitšlěta dolho bjes mišdy dželacz, hdyž mi tute njedžele nětkle dacže Dndrejej na mojim krusche pomhacz. Čžecže to?“

„Na, moje dla! Ša šam chžu čži tež pomhacz! Čžu wopravdže wohladacz, šchto chžesčy to tam czinicz. Šdyž našch něšchto štow šchěšnafow, móžesche šebi radšcho hewal něhdže šhěžku kupicz!“

„To by jenož šhěžka byla! Tola ja chžu šhěžku twaricz!“ šměješche šo wotrocžk. „Wohladacz, so mój Bóh, šotremuž šo dowěrju, mi pomha!“ —

Ššukodžo pšchithadžachu, so bychy džiw wohladali, kotryž tam Dndražitez wotrocžk dokonješche. Wotnaja šebi Šodhajškeho a jeho macž, k tomu hiščeje potom Dndreja a druhdy tež Dorku: šaj šamo šospodar šobu na hórzy ryješche a šakšpowasche mjeišchu žumpawu. Nawošychu tam telko hliny, doniž njebu tam šon šrudny wurunany, šaj šu šamo wššche hačž pucz naššpany a šak šahroda šhotowany.

Še ššulškeje šahrody kupi Method šchtomiki a našadža je do ššoch rynthow. Njemóžachu šo dodžiwacz! Šako lečžo pšchit-

dže bčhu wšchě saforjenjene. Potom sapoczachu s zphlemi, a jako nusne džěto druhich wotwoła, džělachu Bodbajštez kami dale, doniž tež na žně njeńdžechu.

„Schtó by šebi myšlil, so nam Ondražitez wotrocžt tajtu rjanu sašlužbu da!“ by Bodbajšzynna prajila, a žohnowasche Methoda. „Bóh kam je jeho nam póšlat!“ Marcžin wjazy nje-pijesche. Jako wón to kam njeby wjazy byl, taš sšludny bšesche. Bě jemu njedobreho žiwjenja žel a modlesche šo k Bohu wo woadče hrěchotw.

(Potracžowanje.)

Godu póhanow.

To bčhu lětka po dolhich cžemnych lětach sažo jažne, wješele hody póhanow. Sčtož tam steji w ewangelionje pižane, to šo dopjelni: „Jako paš tu hwěšdu widžachu, šwješelichu šo jara wulzy!“ To přenje bu žyle wšesče dopjelnjene: Ššmy wohladali jažnu hwěšdu na njeby nascheho mišionštwu. A wješelila je šo žyle wšesče kóžda ššesčezanska wutroba, kotraž ma teho žyheho Jesuša Khrystuša ja šenjesa a Šbóžnika taš tu žyhu wulku kašit dwojakeje a tola jeneje lubosčeje sa šwoju kašit, a to tehodla, dofelž hinaš njemóže.

6. dezembra dóndže do Lipska s Londona powjesčž, so móžeja mišionar Ššitringer a jeho mandželška a mlody mišionar Reusch do bywšesche němšeske rańšesche Afriki wujěčž a tam na polu mišionštwu džělacž. To bě wopravdže hodowna powjesčž. A taš bu runje 6. januara w Lipsku Mag. Reusch ja mišionara wužwjećeny a šo nětk hnydom do Strašburga poda, so by šo tam s mišionarom Ššitringerom a jeho mandželškej setkaš. Wchitzy tšjo wotjědu potom do Tanganika, kaš šendželeženjo bywšchu němšku koloniju rańšesche Afriki mjenuja.

To bě po 1914 přenje wužwjećenje mišionara a přenje wupóšlanje džělacžerjow na polo Anjesoweho mišionštwu. To je jažna hwěšda, kotraž bě nam šesšhadžaka, a tuž šo tež wješelimy a wopruiemy modlitwy a wocžinimy šwoje schazy kaš tam cži mudri s rańšescho kraja. — Kaš šlyšchimy, je wopor ja mišionštwu na šwojedženju ššewjenja we wjele wošadach wulki byl, tež w tajkich, hđžež šo hewaš njeje taš bohacže sa mišionštwu ššlado-wašo. Dobre 25 hr. na hłowu w pšcherěštu s jeneje wošady je wšesče jedny rjany džakny wopor s jeneje wošady.

A njebě to tola ta jenicžla jažna hwěšda, kotraž bě nam šesšhadžaka. Tež s Ššidšesje — šnadž runje s domišny tch mudrych s rańšescho kraja — šu šwješelaze powjesčže dóššle. Tamulojo a s nimi ššwedžy mišionarowo, kotšiz pšes cžesže lěta nasche mišionštwu ššastarachu, žadaju šebi pšchihad němškich mišionarow. A kaš je s Londona šlyščez, wotewri šo tež tutón kraj bóršy. Dwaš mišionaraj, kotraž štaj tam hižo džělakaj, štaj hotowaj, hnydom do Tamulšescho kraja wotjěčž, taš bóršy hacž šo to dowoli.

Alle jeju jěšdba kaš ta jěšdba tch přjedy našpomnjenyh do rańšesche Afriki je nješměrnyje droha nětkle — po ničžo hódnej papjerjanej hriwne woblicžena. A k tomu pšchidže wšcho druhe, šštož šobu bjereja, kaš wošebje lěkaške wěžy a ššedki. To dšrbj nascheje džakneje wutrobny wješelenje šo tola ššewicž tež w ššutkach a widomnych darach!

Zyrfej a štat.

Ewangelške ššesčezanske nowinarštwu bđži šo cžesže bšedženje. Nad nami wšchěmi je, so s teho žane ššmjertne njebudže! Nimo wšchelatornyh žšrtwinskih nowinow a cžapopišow mamy

jich w Němškej na 300 wošadnyh a njedželškich kopjenkow. Tute šo wšchě próžuja, so by ewangelški ššesčezanski duch w ššatnym a ššwojbnym žiwjenju wliwa wobšhowaš abo wliwa sažo nabyš a wšcho žiwjenje bóle a bóle wobšnježaš. Ewangelški ššesčezanski duch a ewangelška ššesčezanska myšl, wobeš stej w ššasche, so šo bóle a bóle podššocžiteš. W Šakškej mamy do žyha žšrtwi nje-pššesčezelne ministerštwu; mješ wulkoštatnymi ministrami je jich 6 katolikow a — žadny ewangelški. — To tajki maš pohlad do cžaza a kraja! — Wjele ewangelškich kopjenkow je ššastalo wulhadžezč, a je wulki ššrach, so šo jim jich hiššesče wjele pšchidželi Ššrach ja žyhe ewangelške ššpšacželštwu a taš sa ewangelšku myšl je wulki. Tuž je pomoz nusna! Wot 21. hacž k 28. januareš wu-hotuje šo pššes žyhu Šakšku pomozny tydžen ja ewangelške nowinarštwu a 21. januara budže šo w Božich ššlužbach na tutu wošebitu nusnu, kotraž je tež nusna nascheje ewangelšeske žšrtwoje, ššpominacž. Tuž njech tež kóždy, kaškuliz to móže, pomha!

W Barlinje šu w 6 ššulškich wotšrežach wučerjo wučerjow do ššulšeske deputazije wolili. Ššedmojo wučerjo dšrbjachu šo wušwolicež, a s tutych wušwolchju šo sa listu němšescho wučeršeskeho towarštwu tšjo, sa ššesčezansku listu paš šštyrjo. Tu mamy ššawne depokasmo, so je šo wjeshčina Barlinškich wučerjow — a Barlin je tola hewaš jako Babel wuwolany — ja ššđerženje ššesčezanskeske ššule wuprajila. — —

Šširingški krajny ššejm je proštwu krajneje žšrtwoje sa-cžižnyš, w kotrežž bě wo to proššene, so by ššejm pššedpšatu pššchšwolil, so by šo s nješ nusny ššararjow wotpomhašo. Šširingška a Šakška taš nimale do jeneje trubny trubiteš, hđž wo krajnu žšrtweš dže. Hacž tute nješšesštatowaze kopanje pššesčezivo prawu tola njebudže kopanje pššesčezivo wšštremu. Tuto lěto drje do tutych praššenjow kuš porjada pššchšnješe, wošebje tež w Šakškej. Mamy jich tu tola doščž duchownych, kotšiz šwoje ššakonske doššhody njedostatowaju a tajkich niz malo, kotšiz dšrbja šo pššchi wšchěš njewuměrnej drohocže s najnižšchimi pšenjesom ššpokojicž.

Nješšesčezel wot wječžora a ranja poššupuje, haj cžehnje do kraja nuts! Wššchnosče, ministrowo wolaja lud k pššesšjednosčži. k ššezšpliwosčži, k ššwěrje a k žšarowanju. Njedžela 14. januara dšrbjesche njedžela žšarowanja bčž; w Ššrusškej bu wšcho ššawješšelenje ššakasane, w Šakškej niz; tu rejwachu dale. A to potom nje-džela žšarowanja!? Alle wššchaš, komu cžesč to tu porokowacž, wššchnosčži abo poddanam? By-li duch žšarowanja byl mješ nami, by wššchnosčž to ššakasaš, a sažo, njebychu poddanjo rej-wali a justali, a byrnjesch to wššchnosčž 10 frócž dowolika! A jeneho ššlowa nješšym we wššchěch tch rjanyh namošwjenjach cži-taš — abo ššym šo pššehladaš? — to ššlowo a mjeno „Bóh“ to je! A tehodla mje ta bojosež jima, so wjele wot tch ššlowow jenož kaš — so s Pawošom rěčžu! — kšincžazy ššwóncžt a ššyncžazy mošas, dofelž pobrachuje ta wěra, ta jena wěra do Boha teho wššchomóžneho a wššchohnadneho! Njedželu dšrbjesche lud žšarowacž, ale hđže a kaš a cžehodla? Žšarowacž, to je tež pššes-mašo: pokutu cžinicž, žšarowacž ššwojich šškomdženjow a pššesššupjenjow dla, ššwojich hrěchotw a žšwojeje liwšosče dla, a to pššched Bohom, paš w komoržy na kolenach, paš w Božim domje w ššhromadnej nutnosčži a potom šo wotwobrocžicž wot tajšeho wššcheho a šo pššchibrocžicž jemu, Bohu ššamemu a s nim hičž. Taš je to potom móžno, wutrawacž a ššezšplivy bčž, ššwěrju džer-žezč hacž do poššlednjeho, haj taš je potom tež to jene móžno: šo pššchedobycž k mšerj, kotryž je tón wěrnny, a k ššbožu, kotrež je trajaze! — Kaš dolho to hiššesče póndže?! —

